

Kursbeskrivning och kursplan

Natur- och kulturguide i stad, kulturlandskap och skärgård

Kursen är en ettårig yrkesinriktad utbildning på gymnasienivå med inriktning mot natur- och kulturguidning i både urbana miljöer och i det sydsvenska kulturlandskapet vid skärgård, kust och skogsbygd.

Under utbildningen får deltagarna även under sina praktikperioder (7 veckor) prova på att guida grupper, handleda aktiviteter och få en inblick i hur den lokala besöksnäringen fungerar och hur man driver ett privatägt företag inom denna sektor. Utbildningen ger en bred kunskapsbas för de som sedan vill arbeta med guidning, resor och att handleda aktiviteter, antingen som anställda eller som egna företagare.

Natur, friluftsliv och hållbar turism

Friluftsliv, aktivitetsturism och ”semester på hemmaplan” är bara några delar av den växande efterfrågan inom besöksnäringen idag. Utbildade och kunniga guider efterfrågas för att kunna kvalitetssäkra upplevelserna. Kraven ökar också på en hållbar turism som inte sliter på känsliga eller skyddade naturområden utan istället kan ge lokala inkomster som bidrar till att bevarandestatusen för dessa områden kan vidmakthållas och i framtiden stärkas. Dessa krav är en viktig förutsättning för att vi ska kunna nå de Nationella miljömålen.

Vårt klassrum finns på Litorina Folkhögskola i Karlskrona som har Östersjön och dess omgivande länder som sitt profilområde. Vi rör oss både inomhus, men också utomhus, ofta inom Blekinges gränser. Vi besöker olika natur- och kulturmiljöer och provar även på olika friluftaktiviteter med utgångspunkt från utbildningens syfte, planerade delkurser och deltagarnas önskemål, erfarenheter och framtidsplaner.

Kursen består av följande huvuddelar:

Värdskap, ledarskap, gruppdynamik och guidekunskap

Turism, friluftsliv och säkerhet

Natur, kultur och historia

Entreprenörskap och marknadsföring

Yrkespraktik

Certifiering och tilläggskurser (valbart – certifierad naturguide, biosfärsambassadör och fartygsbefäl klass 8)

De olika ämnesdelarna integreras ibland och undervisningen varvas mellan teori och praktik; temarbeten, diskussioner, grupparbeten, enskilda arbeten, studiebesök och studieresor. Några av delarna läses tillsammans med andra kurser på skolan och ibland har vi också gemensamma temadagar, friluftsdagar och föreläsningar. Kursen innehåller två praktikperioder, en kortare under vintern-våren 2024 och en längre under sommaren 2024.

Kurslängd

Kursen är på heltid (40h/vecka) och med minst 20-25 klocktimmar/vecka organiserade studier. Kurslängden är två terminer + 8 veckor i juli-augusti 2024 (inkl. praktik).

Under kursen kan man erhålla särskild behörighet i följande delmoment/delkurser:

Besöksnäringen

Naturguidning 1

Naturguidning 2

Naturkunskap 1a1

Naturkunskap 1a2

Hållbar turism

Aktiviteter och upplevelser

Fartygsbefäl klass 8 (valbart). Vi ser till att man får möjlighet att kunna gå kursen under studietiden. Kostnad för kursen tillkommer.

Under utbildningen läses också delar ur delkurserna: *Entreprenörskap* och *Marknadsföring och försäljning*.

Lokal förankring

Studiebesök, studieresor, praktiskt arbete i fält och yrkespraktik kommer att ske i Blekinge i samarbete med Biosfärområde Blekinge Arkipelag, lokala entreprenörer/företagare och lokala föreningar m.fl. Undervisningen i guidning är delvis lagd i fält vid naturreservat, kust- och skärgårdsmiljöer, kulturlandskapsmiljöer och i stad med tillgänglighet till kulturmiljöer och världsarv

Förkunskaper: Grundläggande behörighet från svensk grundskola eller motsvarande.

Meriterande är även kunskaper, intresse och erfarenheter i några/något av ämnena svenska, engelska, historia, naturkunskap/biologi och av friluftsliv, turism eller besöksnäring.

Det är en fördel om sökande till kursen kan prata fler språk än svenska och engelska, gärna tyska eller polska, men det är inget krav. Vid stort antal sökande prioriteras sökande med ovanstående meriter.

Kostnader och egen utrustning

Kursavgiften är 5000 kr för höstterminen och 7000 kr för den förlängda vårterminen och i den ingår försäkringar, gemensamma måltider som lagas på kursen, skrivmaterial, studiebesök, support/licenser och utbildning av de datorprogram vi använder under kursen och diverse annat som mat/fika vid högtider.

Utöver detta tillkommer kostnader för längre resor, övernattningar, inträden och hyra av utrustning (om det behövs) vid vissa aktiviteter.

Kostnad för certifiering till *Certifierad Naturguide* och kursen *Fartygsbefäl klass 8*, bekostas av deltagaren.

Kursdeltagare förväntas ha kläder och skor/stövlar anpassade för utebruk och friluftsliv samt ryggsäck och sitt/liggunderlag.

Årsöversikt

HT-23

Kursstart måndag 21 augusti kl. 10.00 på Litorina folkhögskola

För information om delkursernas innehåll, se Kursplan på nästa sida.

Vecka 34-37 **Naturkunskap 1a1** och **Naturguidning 1** läses parallellt under de första 4 veckorna. Några delar av Naturkunskapskursen förläggs till VT-24.

Vecka 38-51 Vi läser större delen av följande delkurser under resten av terminen. Delkurserna hänger bra ihop och faller under rubrikerna *besöksnäringen*, *aktiviteter* och *hållbar turism*.

Besöksnäringen
Hållbar turism
Aktiviteter och upplevelser

Dessutom guidekunskap i stad, kulturlandskap och skärgård (teori och praktik)

Terminsslut 2023-12-22

VT-24

Terminsstart 8 januari 2024 kl. 10.00 på Litorina folkhögskola

Under vårterminen (och sommaren) tillkommer en kortare och en längre praktikperiod (ca 7 veckor tillsammans i februari-mars och juni-juli) samt några kvarvarande moment från **Naturkunskap 1a1**.

Vi läser kurserna, **Naturguidning 2** och **Naturkunskap 1a2**

Kvarvarande moment från delkurserna **Hållbar turism** och **Aktiviteter och upplevelser**

Mera guidekunskap i stad, kulturlandskap och skärgård (teori och praktik) denna gång mer sommaranpassat.

Terminsslut 8 juni 2024

HT -24

Terminsstart 8 juli på praktikplats

Terminsslut och kursavslutning 30 augusti 2024

Praktikperioder

I februari-mars har vi en kortare praktikperiod på 2 veckor och i juli-augusti en längre på 5 veckor. Praktiken kommer att förläggas hos lokala och regionala organisationer, föreningar,

företag och anläggningar. Praktiken är obligatorisk.

Kursplan

Följande kursplan beskriver de olika delkurserna som läses under utbildningen. Flera av delkursernas innehåll täcker in undervisning med lokala och regionala aspekter så som närområdets natur, kulturlandskap, historiska platser och världsarv samt lokalt näringsliv och närturism.

Olika delkurser kommer tidvis att läsas parallellt som tema och vissa praktiska moment/uppgifter från flera av delkurserna kommer att göras under praktikperioderna

Kursernas innehåll och mål/syfte är jämförbart och motsvarar innehållet i gymnasiekurserna och komvuxkurser (se, skolverket.se) även om utförandet ibland kan se lite annorlunda ut med mer temainriktad undervisning och med större inslag av studiebesök och undervisning ”i fält”.

Besöksnäringen (motsvarande 100 gymnasiepoäng)

Innehåll i kursen

- Besöksnäringens centrala organisationer.
- Besöksnäringens olika verksamhetsområden, aktörer och yrkesroller.
- Betydelsen av samverkan mellan olika aktörer inom verksamhetsområdena.
- Turismens utveckling och trender genom tiderna.
- Kända resmål i Sverige och i världen.
- Olika målgrupper och deras skiftande krav på resor, aktiviteter och service.
- Lokala och regionala förutsättningar för hållbar utveckling inom besöksnäringen.
- Informationssökning samt kritisk granskning och bearbetning av materialet.
- Muntlig och skriftlig presentation med hjälp av modern teknik.
- Det verbala språkets och kroppsspråkets betydelse för kommunikation med andra.

Kursens syfte

Undervisningen ska ge de studerande förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om olika verksamheter, roller och arbetsuppgifter inom besöksnäringen samt om turismens utveckling.
2. Kunskaper om resmål och resvägar.
3. Kunskaper om olika målgrupper, kulturer och möten mellan olika kulturer.
4. Kunskaper om hållbar utveckling inom besöksnäringen.
5. Förmåga att söka, sortera, granska, värdera och presentera information.

Naturguidning 1 och 2 (motsvarande 100 + 200 gymnasiepoäng)

Innehåll i kurserna

- Planering och genomförande av aktiviteter för längre och kortare vistelse i naturen.
- Val av aktiviteter efter deltagarnas förutsättningar, till exempel ålder, kondition och erfarenheter.
- Val av utrustning och material för aktiviteter i naturen.
- Hantering och vård av material och utrustning för aktiviteter i naturen.
- Utrustningens konstruktion och funktion.
- Hygien i samband med vistelse i naturen.
- Orientering med och utan tekniska hjälpmedel.
- Eldning och matlagning under varierande förhållanden i naturen.
- Planering av säkerhet vid aktiviteter för att minimera olycksrisker samt första hjälpen och livräddning.
- Lagar och andra bestämmelser som rör säkerhet samt natur- och kulturmiljöer.
- Innebörden i allemansrätten.
- Information om växter, djur och natur.
- Planering, organisation, genomförande och utvärdering av naturguidningar för olika målgrupper, till exempel förskolebarn, ungdomar och vuxna.
- Val av utrustning och material för aktuella aktiviteter.
- Hantering och vård av material och utrustning för aktuella aktiviteter.
- Instruktioner till deltagare i naturguidningar inför användning av utrustning och material.
- Planering av säkerhet vid aktiviteter för att minimera olycksrisker samt första hjälpen och livräddning.
- Lagar och andra bestämmelser som rör säkerhet samt natur- och kulturmiljöer.
- Växter, djur och ekologiska samband i olika natur- och kulturmiljöer.
- Handledning av aktuella målgrupper så att de får rikare naturupplevelser.

Kursernas syfte

Undervisningen ska ge de studerande förutsättningar att utveckla följande:

1. Förmåga att organisera, planera och genomföra aktiviteter och naturguidningar.
2. Förmåga att välja, använda, vårda och underhålla redskap och utrustning för olika aktiviteter.
3. Kunskaper om olycksrisker och säkerhetsåtgärder samt förmåga att vidta åtgärder vid olycksfall och tillbud.
4. Kunskaper om lagar och andra bestämmelser som gäller för olika natur- och kulturmiljöer.
5. Förmåga att informera om växter, djur och natur samt att handleda andra till rikare upplevelser i natur- och kulturmiljöer.

Naturkunskap 1a1 (motsvarande 50 gymnasiepoäng)

Innehåll i kursen

- Frågor om hållbar utveckling: energi, klimat och ekosystempåverkan. Ekosystemtjänster, resursutnyttjande och ekosystemens bärkraft.
- Olika aspekter på hållbar utveckling, till exempel vad gäller konsumtion, resursfördelning, mänskliga rättigheter och jämställdhet.
- Naturvetenskapliga aspekter på, reflektion över och diskussion kring normer, rörande människans sexualitet, lust, relationer och sexuella hälsa.
- Naturvetenskapliga arbetsmetoder, till exempel observationer, klassificering, mätningar, simuleringar och experiment samt etiska förhållningssätt kopplade till det naturvetenskapliga utforskandet.
- Naturvetenskapligt förhållningssätt, hur man ställer frågor som går att undersöka naturvetenskapligt och hur man går till väga för att ställa företeelser i omvärlden under prövning.
- Hur naturvetenskap kan granskas kritiskt samt hur ett naturvetenskapligt förhållningssätt kan användas för att kritiskt pröva ovetenskapligt grundade påståenden.

Kursens syfte

Undervisningen ska ge de studerande förutsättningar att utveckla följande:

1. Förmåga att använda kunskaper om naturvetenskap för att diskutera, göra ställningstaganden och formulera olika handlingsalternativ
2. Kunskaper om naturvetenskapens roll i aktuella samhällsfrågor och i förhållande till hållbar utveckling.
3. Kunskaper om olika livsstilers konsekvenser såväl för den egna hälsan som för folkhälsan och miljön.
4. Kunskaper om människokroppens uppbyggnad och funktion samt dess växelverkan med omgivningen.
5. Kunskaper om hur naturvetenskap organiseras samt hur den kan granskas kritiskt och användas för kritisk granskning.
6. Kunskaper om de naturvetenskapliga teoriernas betydelse för samhällets framväxt och för människans världsbild.

Naturkunskap 1a2 (motsvarande 50 gymnasiepoäng)

Innehåll i kursen

- Samband mellan individens hälsa, dagliga vanor och livsstilar i samhället, till exempel i fråga om träning, kost, droger och konsumtion samt påverkan på miljön. Hur

naturvetenskap kan användas som utgångspunkt vid kritisk granskning av budskap och normer i medierna.

- Evolutionära aspekter och etiska perspektiv på bioteknikens möjligheter och konsekvenser för mänsklighetens utveckling och för biologisk mångfald. Cellen och livets minsta delar som utgångspunkt för diskussioner om till exempel genteknik och andra aktuella forskningsområden.
- Naturvetenskapliga arbetsmetoder, till exempel observationer, klassificering, mätningar, simuleringar och experiment samt etiska förhållningssätt kopplade till det naturvetenskapliga utforskandet.
- Naturvetenskapligt förhållningssätt, hur man ställer frågor som går att undersöka naturvetenskapligt och hur man går till väga för att ställa företeelser i omvärlden under prövning.
- Hur naturvetenskap kan granskas kritiskt samt hur ett naturvetenskapligt förhållningssätt kan användas för att kritiskt pröva ovetenskapligt grundade påståenden.

Kursens syfte

Undervisningen ska ge de studerande förutsättningar att bland annat utveckla följande:

1. Förmåga att använda kunskaper om naturvetenskap för att diskutera, göra ställningstaganden och formulera olika handlingsalternativ.
2. Kunskaper om naturvetenskapens roll i aktuella samhällsfrågor och i förhållande till hållbar utveckling.
3. Kunskaper om olika livsstilars konsekvenser såväl för den egna hälsan som för folkhälsan och miljön.
4. Kunskaper om människokroppens uppbyggnad och funktion samt dess växelverkan med omgivningen.
5. Kunskaper om hur naturvetenskap organiseras samt hur den kan granskas kritiskt och användas för kritisk granskning.
6. Kunskaper om de naturvetenskapliga teoriernas betydelse för samhällets framväxt och för människans världsbild.

Hållbar turism (motsvarande 100 gymnasiepoäng)

Innehåll i kursen

- Ekoturismens grundprinciper.
- Miljöarbete inom turismnäringens olika verksamhetsområden samt positiva förebilder och varumärken inom området.
- Certifieringssystem för hållbar, säker och ansvarsfull turism.

- Förutsättningar för hållbar turism på kända resmål.
- Hållbar och miljövänlig turismutveckling där människan samspelar med natur och kultur samt utvecklar resmål och verksamheter med hänsyn till ekologi, etik och ekonomi.
- Natur- och kulturreсурser ur ett historiskt och framtida perspektiv samt deras betydelse för utveckling.
- Turismens påverkan på länders natur, kulturarv, samhälle, ekonomi och sysselsättning.
- Turismföretagens och den enskilda resenärens möjligheter att bidra till ansvarsfullt resande.
- Lagar och andra bestämmelser samt etiskt förhållningssätt inom området.
- Informationssökning samt kritisk granskning, bearbetning och presentation av materialet.

Kursens syfte

Undervisningen ska ge de studerande förutsättningar att bland annat utveckla följande:

1. Kunskaper om hållbar utveckling inom turismnäringen.
2. Kunskaper om internationella överenskommelser samt om lagar och andra bestämmelser som berör turismnäringen.
3. Kunskaper om olika verksamheter, roller och arbetsuppgifter inom resenäringen samt om turismens utveckling

Aktiviteter och upplevelser (motsvarande 100 gymnasiepoäng)

Innehåll i kursen

- Aktivitetsledarens roll och betydelse för gruppens samspel för att uppnå syfte och mål.
- Aktiviteten som mervärde för att förhöja deltagarens upplevelse av arrangemang eller vistelse.
- Planering, genomförande och utvärdering av aktiviteter för olika målgrupper.
- Olika aktiviteter beroende på efterfrågan samt hänsyn till platsens och situationens förutsättningar.
- Lokala och regionala förutsättningar för hållbar utveckling inom aktiviteter och upplevelser.
- Kalkylering och prissättning av aktiviteter.
- Presentation av planerad aktivitet.
- Lagar, andra bestämmelser samt överenskommelser att ta hänsyn till för utförandet av aktiviteten.
- Riskanalys och förebyggande säkerhet i samband med planering av aktiviteter.
- Kroppsspråkets betydelse för kommunikation och samverkan med andra.

Kursens syfte

Undervisningen ska ge de studerande förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om olika verksamheter, roller och arbetsuppgifter inom besöksnäringen samt om turismens utveckling.
2. Kunskaper om resmål och resvägar.
3. Kunskaper om olika målgrupper, kulturer och möten mellan olika kulturer.
4. Kunskaper om hållbar utveckling inom besöksnäringen.
5. Förmåga att söka, sortera, granska, värdera och presentera information.
6. Förmåga att planera, organisera och utföra arbetsuppgifter på ett serviceinriktat och ansvarsfullt sätt.
7. Kunskaper om lagar och andra bestämmelser inom området.
8. Förmåga att arbeta arbetsmiljömässigt och säkert.
9. Förmåga att samverka och kommunicera med andra.
10. Förmåga att utvärdera sitt arbete och resultat.

Fartygsbefäl klass 8

Kursen är valbar för dig som vill kunna framföra båt kommersiellt. Kursen ges av flera aktörer. Om du är intresserad så prata med kursansvarig så hjälper vi till att hitta en kursgivare som passar. Kursen är valbar och du betalar själv kursavgiften men du får hjälp under skoltid med eventuella studier som du ska göra på egen hand.

Certifierad Naturguide

Vi har i nuläget inte rätt att certifiera deltagare men detta kan komma att ändras. Vi hjälper till att söka denna utbildning/certifiering som kan vara bra att ha om du har eget företag eller vill starta ett i framtiden. Du bekostar själv valbara externa certifieringar.

Biosfärsambassadör

Valbar kurs som ges externt av Biosfärområde Blekinge Arkipelag som vi också har ett samarbete med under utbildningen. Kostnad för kursen tillkommer.

Regionala natur- och kulturmiljöer samt skyddad natur och världsarv

De sju delkurserna ovan, som är jämställda med nationella motsvarigheter på gymnasie- och komvuxnivå, läses integrerat med fakta och guidekunskap om lokala och regionala besöksmål.